

Ketabton.com

دگورنیو چارو وزارت
دسیاسی چارونوی ریاست
دخبرونو لوی آمریت
دآثارو دچاپولو خانګه

وختونه او دردونه

د محمدالله رازق د شعرونو مجموعه

دسمو نیار عبد القیوم حکیمزی په اهتمام

۱۳۶۶ - جوزا

شمیر : ۲۰۰۰ تو که
پرله پسی لمبر: ۱۴۶
دچاپ خای : دولتی مطبعه

فهرست

صفحه	عنوان
۱	سر یزه
۳	داکتر که شا عر
۶	دشا عر له خوا
۷	دزپه در دونه
۹	ستړی و عدی
۱۰	انتظار
۱۱	بیخودی
۱۳	خیری گریوان
۱۵	خلمی ته
۱۶	یادونه
۱۷	داشنا غیبه
۱۹	الوتی رنگ
۲۰	غزل
۲۱	مور ته
۲۲	دخال او خط شا عر ته
۲۳	لوی آسمان ته
۲۴	لاله
۲۵	پلمی
۲۶	دخپلواکی ناوکی
۲۷	عشق
۲۸	انقلابی خاړندوی
۲۹	دخپلواکی شهید
۳۰	نېکېلا

صفحه	عنوان
۳۱	حسنه
۳۲	هجره!
۳۳	پیغور
۳۴	دنشی گناه
۳۵	دافغان په نامه
۳۶	دمینی یاد
۳۷	دانقلاب سرود
۳۹	دهیواد ترا نه
۴۱	دانقلاب لاره
۴۳	دارمان سا قی ته
۴۵	وفا
۴۷	خوا نی هیلې
۴۹	هونبیار جنون
۵۱	پسر لی ته
۵۳	حبیب
۵۵	دسولی ناوکی
۵۷	نیکلی اشنا
۵۹	المیا مو نه
۶۱	دوفالا پی
۶۳	غزل
۶۴	غزل
۶۵	دغزل پلاره!
۶۶	بیغله غزل
۶۷	وختو نه او در دو نه

سریزه

زموږ د ټولنې د لرغونې ادب او فرهنگ په سمسور بڼه کې هره ورځ نوی گلان غوړ پېری او تاندی غوټی، دنویو وېره سره یو ځای د نویو نویو نوښتونو په لــــورسرونه او چټوی او زموږ د ژوند د مختلفو اړخونو د پر مخکې تللې د کاروان او قافلي سره یو ځای په ورین تندي باندې خوځېږي او پرمخ درومی .

زموږ د ژوندی فر هنگ پدې ویاړلیو پړاو ونو کې خورا ستر ستر رسالتونه پر لاسه دي چې تاریخي بنسټونه لري او د دغه قلمونې تګلوري په هر ګام کې یې شمېره ویاړونه په برخه شویدی . شعر د هنر دکورنۍ خورا ښکلی او ونای غړی دی چې واقعیتونه او د چاپېریال پېښې په خورا نازکو او خاصو الفاظو کې بیانوي او انعکاس ورکوي .

شعر په خپل جوړښت ، ښکلا او الېهام کې ځانګړي صفتونه لري په تېره بیا هغه شعر چې د زړونودتل څخه راپورته کېږي هرو مرو په زړونو کې ځای نیسي او زیات شمیر مینه وال مومي .

دلته د (وختونه او درد ونه) شعري مجموعه په باب خبرې کوو، چې شاعر رښتیا هم د خپلې ټولنې د ځوریدلي انسان اود هغه د ژوند په باب هر اړخیز او ښکلی تصو یرونه وړاندې کړي دي .

دغه شعري مجموعه چې ګران لوستونکي یې لولی دیوه ځوان

شاعر د شعر لومړنۍ تجربه ده چې بهراناو نځۍ کې به نورې تجربې تر لاسه کړي او پير بريا لستو پونه به وگټي .

دغه مجموعه که څه هم دکمیت له پلوه کوچنۍ ده اود شعرو نو شمیر یی دومره زیات نه دی ولی په کیفی لحاظ خورا ښکلی او غوره شعرو نه پکی راټول شویدی چی زیات هنری ارز ښتونه لری اود انقلاب په دی نسیو سرا یطو کی به زموږد انقلابی ځارندو یانو د سوله غوښتنو نکسو سنگرونو شور او جَوَړ لا زیات کړی اود دغی مجموعی چاپ د هیواد په فرهنگي غناکی یوه په زړه پوری زیاتونه بولو دکورنیو چارو وزارت اود سیاسی چارو لوی ریاست دخوان شاعر داکتر محمد الله رازق) دغه کار او فرهنگی زیار ته په درنه سترگه گوری او لا زیات بریالیتو —

» » »

بونه ورته غواړی .

دیگر وال کریم سر باز
دستیاسی چارودلوی ریا ستم رستیال

ڊاڪٽر

45

شاعر

دياردمپيني خو لي ٿو ا ب شو ترقيا مته معطل
دميني خدايه رانه لري پيغورو نه نه ڪري

لڙه موده ڪيڙي چي دڻوان شاعر ڊاڪٽر محمد الله را ز ق ســـــره پيڙنم.
اونڙوخت ڪيڙي چي دهغه شعرونه بي لوستلي او يا اوريدلي دي . او
اوس بي دشعرونو مجموعه زما پسه وړاندي پرته ده اوله ما شخه بي غو-
نبتنه ڪري چي شه پري و ليڪم .

نوددغه ضرورت په خاطر مي بيا درازق شعرونه ولوستل او ڪه
ژوند باقي و بيا به يي هم ولولم . خبري او بحثو نه به پري و ڪړو .

رازق دمسلڪ په لحاظ د طب ڊاڪٽري داسي ڊاڪٽر چي په سنگرونو ڪي
د پيرو زخمو نو ٽڪور شو يدي ا و داسي ڊاڪٽر چي په سنگرونو نو ڪي
بي دڙو ندي پا تي ڪيدويه خاطر پيري هلي ځلي
ڪړيدي او لالگيا دي ڪوي يي او پيراميدونه ورته ستر گي په لاره
دي .

له بلي خوا را زق دڻوان او نو ڪاره شاعر دي خو درازق
شعرونه خپه زړونو ته خوشحالي او تسلي و رکوي زه غواړم

چی دلته درازق په شاعری خبری وکړم یعنی دهغه دشعر او شاعری په باب
 څه و لیکم : وایی چی شعرد شا عردزړه آواز دی، شعردشاعر هیله ده.
 او شعردشاعر ارمان اودشاعر د فکر اخیال نمایندگی کوی اوښه شعرونو بیا
 سغه شعردی چی دشا عر دزړه د تل نه راووزی اود لوستو نکو او یا
 هم دشعرد مینه و او لو دزړه په تل کی ځای و نیسی . خو موږ او سدا حکم
 نه شو کولای چی دراز ق شعردشعر د مینه و او لو په زړه کی څو مړه ځای
 لری او داپته لوستو نکو ته هغه وخت ښه لگیدلی شی چی د هغه
 شعر ولو لی.

رازق همدا اوس دخپلی مینې لاری څاری څکه چی هغه د مینې او
 وفا شاعردی اودالاری پدی خاطر څاری چی هغه خپل منزل ته ور سپړی
 او هغه څه چی دی یی لاری څاری را بـه شی او پخلا به شی
 او ضرور به راځی او ضرور به پخلا کېږی خوداچی شا عر به تر کو مه
 وخته پوری دغه لاری څاری نو داهم معلو مه نه ده خو دی باور لری چی
 راځی نو ځکه خو وایی چی:

لاری به یی څار مه او رابه شی ښو کی به یی لویږمه پخلا به شی
 دا می گه و یلو نور یی نه وایم مینی ته سجده کو م گناه به شی
 او له دی څخه داسی معلو مینی چی دشاعر په زړه کی د مینې اوربل
 دی او هیڅ یی په آرام نه پریږدی. داچی دده په زړه کی کومه مینه ده،
 آیاد خلکو سره مینه لری ، دو طن سره مینه لری او که په خپله خاوره
 اود خپلی خاور ی په ځورید لو او کړیدلو خلکو مین دی او که په حسن او
 ښا یست مین دی ، خو په هر حال په زړه کی یی له ورايه یو درد او یوه
 مسټه شان جند به په ټو ټو پو نـو ښکاری .

او که ددی خبرو نه را تیر شو اودهغه دشعر او شا عری په باب
 څه وایو نو د خبره به ضرور کوو چی

دهغه شاعر ی دوزن اودآهنگ له مخی نیمګړی تیاوی نه لری او
 موزو نه شاعر ی ددهغه مسلک او شاعری دواړه دهغه
 داو لیس دپاره دی دخپل وطن د رنځیدلو او کړیدلو خلکو دپاره دی
 اوداد هغه لومړی نئ شعری تجربه ده. او په لومړی ګام کی د داسی
 یوځوان شاعر نه لورپه هیله او طمعه بی ځایه ده.

رازق که نن شعروایی او شاعری کوی نو سبابه ضرور دهغه
 شاعر ی زموږ دمعا صری شاعری دکا روان ملګری کیږی اوځا نکړو پر
 مختګونو ته به رسیدی او موږ د شاعر زیاتو بریا لیتو بونو ته
 سترګی په لاره یو او د رازق نه د پښتو شعر د مینه والو هیله
 اوا رز و هم دهغه ده رازق که زموږ د نن ورځی نو کاره شاعر
 دی نو زموږ دغه ځوان شاعر به د سباور ځی ښه، پوخ اوو تلی شاعر
 عرو ی اوزموږ دشعر دېن یو غوږ یدلی ګل به وی .

د رازق دشعر اود هغه په هنری نو بڼت ډیری او هراړ خیزی خبری
 کیدای شی خو دلته ښه ځاییزی خو له چاپ او خپریدو
 وروسته به بیا پر ی خبری وکړو ددغی مجموعی چاپ یو په زړه پوری
 فرهنگي ګام دی او چاپ به یی زموږ دشعر ښکلی محفل لا ښکلی کړی
 زه د رازق په شعر نوری خبری نه کوږ هر څه چی دی تاسی به یی
 په خپله پکی ووینی داتا سی اودا هم د رازق دشعرونو لو مړنی ډالی.

په پښتني مینه
 افضل ټکور

دشاعر له خوا

کله چی د خپلو شعر و نو په باب له تا سو گرا نو لو ستو نکو او د شعر له مینه والو سره خبری کول غوا ږم هغه څه می تر ستر گو گریزی او یاد ته رایی څه چی تر دین ورځی پوری زما په شخصی ژوند کی اوڅه په اجتماعی لحاظ زمو ږ په ځور ید لو خلکو با ندی تیر شو ید داسمه خبر ه ده کله چی یوه ټو لنه د پینو او واقعا تو گرم میدان ته ورگډشی او یا په بله ژبه په خلکو کی د نوی روح پیدا کولو او د نوی ژوند لار و لټولو ته راپور ته شی نو طبعی خبره ده چی ددغو پینو او را وینسید نوانعکاس او تصو یر تر هر چا ږ و مبی دټو لنی د متعدد او رسا لتمد وشاعرانو په غاړه لو یر ی او تر هر چا زیات د مخکینو شاعرانو د پاملرنی و ږ گرځی او د هغو د احساساتو نازکو پا ڼو ته نوی حرکت او نوی هیله او نوی مینه ور سپاری .

زمون نننی شعر نوی شعر دی او که په هر قالب کی ویل شو یدی هرو مرو نوی اږ خو نه او نوی غو بنسټنی له ځا نه سره لری .

زما دشعر دبنسټ د څر نگوا لی په باب قضاوت له تا سو محتو مو لو ستو نکو سره دی ماو کولای شو خپل خو ټو ټی شعرو نه د خپلی ځانگړی میننی له مخی ستا سو په مخکی کین دم . او ددی سره یو ځای عرض کوم چی زه پخپل دی کار کی بریالیتوب ته درسیدو د پاره ډیر وخت ته اړ لرم هیله ده گران لوستونکی به زما دشعر دا ک وچنی ډا لی دیوه سوغات په تو گه و منی .

دوکتور محمد الله (رازق)

دزپه دردونه

دیار قاصده چی را یاد می تیر یا دو نه نه کپی
دسبا با ده چی رسوا می ارمانو نه نه کپی
دویرا نی زپه کی د خوب تعبیر می و نه وایی
له بی پروا جنون نه لری زنجیرو نه نه کپی

له وړانې مینې نه به څه پرمات قلم و لیکم
گوره آشنا ته هی ښکاره دز په دردو نه نه کړی
دیار دسپینې خو لی ثواب شو تر قیا مته معطل
د مینې خدا یه را نه لری پیغو رونه نه کړی
دښکلی یاد نیشه می مه بایله په میو با ندي
ساقی چی ما ته را نږدی دا سره جا مو نه نه کړی
که رقیبان می و ینی څښی ورنه پوښتلی نه شم
په سره کفن کی می رالوخ سره پرها رو نه نه کړی
زه دازل له نصیبو نه بی نصیبه را غلم
چی پس له مرگه می خفه بیا نصیبو نه نه کړی

زرمتم ۲۷ز ۱۳۶۵

د استاد حمزه ديوي غزلي په الهام :

ستړي وعدې

ستر گي شوي لمد ي خو ژپيدو ته مي پري نه ښود ي
او ښکي غيرتي وي تو ييدو ته مي پري نه ښود ي
زلفي يي و يدي وي د کمڅيو په و لو نو کي
هر تاري خماروو وينيدو ته مي پري نه ښود ي
څنگ ته يي نږ دي شوم په نازکو اداگانو کي
مينه خاطر شوي هيريدو ته مي پري نه ښود ي
بيامي له نازکو شو نه وو اخيستل لوزونه نن
بیرته په شاتلي خو ستنيدو ته مي پري نه ښود ي
ستړي لويه لار په پاڅيدو او پرزيدو شو له
ستړي شوي و عدې خو پريښودو ته مي پري نه ښود ي

کابل ۱۳۶۵.۱۰.۲۰

انتظار

لاری به یی خار مه او را به شی
پنبو کی به یی الوین مه پخلا به شی
سترگی که حیا خینی بیلین ی نه
زپه کی به یی خای کپ مه زما به شی
او بنکی دغیر ت نه ټیټیه لسی نه
رنګ ته به می و گوری آشنا به شی
داسوی اسر ی دپسر الو نه دی
نه چی دا گلو نه کم بها به شی
دامی که و یلو نور یی نه وایم
مینی ته سجده کوم گناه به شی

د پنجشیر دره ۱۳۶۱ ر ۴۲

بیخودی

خه راباندی و شو په اسرو سرشوم
والی په دی لارو او کو خو سرشوم
خو خلی یی دام کی کړ ید لی وم
بیا دناز نینی په کمخو سرشوم

پورته می پیاله کړه او نیشه شومه
وېر دسو ځیدو وم په لمبو سرشوم
او ښکو راته سترگو کی گیله وکړه
ماور ته خندلو ، په گیلو سرشوم
دلته ای تقدیره افسانه د ی کړم
زه په خواړو زارو ا میدو سرشوم
حسنة !زه په تا پسی را غلی وم
گوره دا نصیب می په کعبو سرشوم
ژو نده !بیخود یو کی می پټ ساته
دلته خو په ډیرو نا کر د و سرشوم

کابل ۱۳۶۵.۱۰.۲۵

خیری گریوان

گلی نا حقه تو متوو سو مه
دغو بیکاره نصیبوو و سو مه
کله دی ما ته خنداو نه کړې نه
دا ډیرو ډیرو منتوو و سو مه

تا خو اول کی راته نه وو ویلی
زه دی داسر په سر غمو و سومه
زړه می هم در کپالو، بدله شوالی
اوس پښتنو کی پیغور و سوه مه
خدایه دا مینه راته څه را کوی
دسوی زړه سو یو لمبو و سومه
ظاهر ته مه گوره چی ته می وینی
خدایو په پټه خوله زخم و سومه
قسمته جار شوی له جنونه ځینی
تقدیر په څیرو گریوانو و سومه

د پنځشیر دره ۲۴ ر ۱۳۶۱

خلمی ته

توره او غیرت می دپلرو سا ته
شان او دبدبه می دشملوساته
گوره چی له یاده یی ونه باسو
ویاږ می دځلا نده تاریخو ساته
یوزره وطن نه می چی تیر نشی
یاد می په هرځای که دا برو ساته
هلمته چی دننگ څخه قصی کیږی
دود می دپتمنو پښتنو سا ته
تاته می اسره ده در لو گسی شمه
نوم می دتاریخ د میږ نو ساته

زړ مت ۱۳۵۷ ر ۷ ر ۱۲

يادونه

سترگو کی خو بونه په ما تیر شو لو
ښکلی یی یادونه په ما تیـــــــر شولو
خو به ته ویده وی تر بڼـــــــو لاندی
دغه شان و ختونه په ما تیر شولو
گرانه ! تصور کی رانه وړك شولی
خو مړه ناتارونه په ما تیـــــــر شولو
دلته دناز کو ، پیغلـــــــو ب سره
بیا هغه لوزونه په ما تیر شول
گر مو خندا گانو محفلو نـــــــو کی
ډیرو منتو نه په ما تیـــــــر شولو

جدي ۱۳۶۵ نجراب

دایران دتودی گوئند د هغو مبارزینو په یاد چی له هیواد نه د
باندي د تبعیدور ځی تیروی

د اشناغیره

مه می گر موه خپلو و وعدو سره در ځم
ډیر یم خو رید لی د در دو سره در ځم
لاره که او زده ده پر وا ننه کوی
ورکه به یی نه کرم امیدو سره در ځم

و به خاندی ماته ژ پ ا گانی به دی وا خلمه
حسن نه دی جار شم له اسرو سره در خم
لری له تانه یم یی زما سره د ز په کور کی
مات به زولانه کړم پیو ندو سره در خم
توره شپه به تیره شنی سبا ایسارید ی نه شی
هله به می و ینی قافلو سره در خم
مخکه او آسمان موبیلولوته عا جزه شول
که سترگی می پر ندی شوی پییدو سره در خم

زړمت ۱۳۵۶

الوتی رنگ

مانه د دردو اود اسرو پوښتنه څه کوی
سوی ایره زړه کی داوړو پوښتنه څه کوی
سترگی می پندی شوی خو تپوس نه کړی
نور راځینی یار ۰ درنگو پوښتنه څه کوی
بیابا دساقی په سل ستو نو باور ونه کړم
رنگه میکه کی د خمو پوښتنه څه کوی
حسنة ته له ما ځینی لا څه غواړی
غیره دجنون کی د پښتو پوښتنه څه کوی
هجره نو زهی خو ند دڅو ریدر څه دی
زما الوتی رنگ کی دسپر لـــو پوښتنه څه کوی

کابل ۱۳۶۰ره ۱۰

غزل

زړه می که راوسپړی دنیا ته به غزاله شی
څه له ناکردو غواړم و فا ته به غزاله شی
پیغله دسبا ده په زانگو کی یسی سا تمه زه
لویه به یی وخت کړی او آشناته به غزاله شی
ما په سل ستو نو او کتو کی میلمنه کړله
ځان می ورنه جار کړلو چی ماته به غزاله شی
دازخمی زړه گی به می په مینه کی هیش جوړ نه شی
بښه شو چی سستی شولو ادا ته به غزاله شی
څه و کړم د مست جنو ناله سویو فریادو سره
نن که غزل نه وی نو سبا ته به غزاله شی

کابل ۱۳۶۵.۱۰.۲۰

د سنگر نه لیک

مورته

بیرته راگرځمه خو پاتې دی وختونه موری
اوس می نو پرین ده چی تاو ده شول سنگرونه موری
د عقیدې د سرو جا مو نو تنده ماته نه ده
په هر یوزپه کی انبار شوی فریادونه موری
داد ارما نه غشی سوی زپه آرام می نه کړی
بیامی گوگل کی انبار شوی انکارونه موری
پرین ده زما په وینور نګ شې د بنایست گلونه
لادو طن په زپه کی ډیر دی ارما نونه موری

کابل ۱۳۶۳۳۱۲

دخال او خط شاعر ته

دخال او خط شاعره وشر مېړه
بنکلی اسری په ناکسانو ږ دی
داد بنیاست ناوکی چاته پرېږ دی
شنه شنه خالونه په بتانو ږ دی

زړمت ۱۳۵۹ ر ۲۱۲

لوی آسمان ته

ستاد نا کردو حساب می و نیوه
پته خوله می نوره چوپیدای نشی
قهر او غصی دی را له مه راو په
زما زپه کی آرزو خوور کیدای نشی
ستوری او سپوږمی دی عبادت کوی
داوا په خدایان درځینی تلای نشی
زه درسره څه وکړم او څه غوا ږی
دی سرکی پښتوده ټیټیدای نشی

۶۲۱۱۱۰

ننگرهار

لاله

گردجهان په ښکلو ښکلو نښایسته شو
خو زما په وینو سور زما وطن شو
پانی پانی فریادونه می تر غوږ شوه
ناز نین د انقلاب په سره کفن شو
ددښمن دسترگو خار شوم مـ تر پايه
چې لاله د انقلاب زما په تن شو

کابل ۶۴۱۲

پلمی

چارله شرابی زړه چي ستنې شولو آ هو نو کي
او ښکي راته خاندی دپلمو په فریادو نو کي
شونډي که را بولم توري سترگي يي آزار نشي
خوندکوي شراب چي لا زړه ه تږولو خمو نو کي
عینه چي رسوا شوه د حیا په لمن پریوتم
حازدي شم جنو نه ددنیا په دوز خو نو کي
نوربه دزخمو په سر زخمو نه آرام نه کومه
پرېرده روڼي او ښکي چي الوان شي سیلابو نو کي

زید آباد - لوگر ۶۵۸۷۲

دخپلواکي ناو کي

مست دشرا بې زړه هوسونو کي
خوارو زارو خلکو تار يخو نو کي
لوی هیواد په زړه کي نو ی هیله وه
غیر درسالت کي ار مــــا نو نو کي
ستره ارا ده په خو ځیدو کي وه
ژمنه د بې باکه تو فــــا نو نو کي
ځمکي او آسمان ته نو ی زیری وه
خواست د زیار ایستو نکـــو په رزمو نو کي
داد آزاد ی ناو ی به ښکلی شی
نور انقلاب په نو ښتو نو کي

د نجرا ب و لسوا لی ۱۳۶۵۶۶۹

عشقہ!

توری زلفی دی چي تاو شو ی یو تربله
دنبامار په خیر نیول یی آسان نه دی
داسری شو نو ی دی چی مستی به مو سکاشی
په غابنو کی خورو ل یی آسان نه دی
دارخسار دی چی د عشق اور کی خوتیږ ی
په خندا کی غولول یی آسان نه دی
که داشعرمی د عشق له بنده خلاص کړم
حماسو ته خو خول یی آسان نه دی

دگو مگر زید آباد ۱۳۶۵/۸/۲

انقلابی خاوندوی

ستره اراده دزم انی له ز په او چته شوه
مسته قافله دزلز لی له ز په او چته شوه
میننه دانسان کی سو خید لی پر غصه شولو
نوی افسانه دیارانۍ له ز په او چته شوه
ډیره هوسنا که هندو کش زپه کی نڅا شواله
لویه خزانه دسر دری له زپه او چته شوه
ختمه حوصله شوه قهرما ندزپه رازونوکی
ښکلی ناو کی دکنهوا لی له زپه او چته شوه

۱۳۶۴۲۲

د خپلواکۍ شهید

هر یوتوری د آشنا په یاد لیکمه
زخمی زړه می په با نــــو آرا مو مه
دا هر آه می چی گوگل ځینی را خپری
ټول به هیر کړم نه چی تا به هیرومه
که سرو وینو دی خندا کپ له کفن کی
سر به ور کپ مه خو تا نــــه ور کومه
تر قیا مته به دی لوړ بو لم ته لوړی
خا طری به دی خواږه زړه کی ساتمه
د وطن زړه زړه می په تــــاو یاږی
بنکلی یاد د تار یخو به دی ستا بڼه

کابل ۱۹ز ۸ز ۱۳۶۵

بنګلا

ډیرې بنګلا ګانې مې ترسترگو شوی
ته خود بنګلا په سر بنګلا شو ای
خیال مې دینو په سر و یده شولو
ته چی دی آشنا ته به خندا شولی
ستړی آرزو ګا نی مې را وینسی شوی
هلته دپردو منځ کی و فاشولی
هیر مې کړل غمو نه رڼا ور څ شواله
ته چی سره پالنګ کی هو یدا شولی
نور د بل طیب لا سو نه نه نیسم
سر په سر ز خموله مې د وړا شولی

کابل ۱۳۶۵/۸/۲۹

حسنه!

حسنه! دبی صبره ارما نو په لاره راغلمه
بنسکلی تخیل کی د اسرو په لاره راغلمه
ژمنه یی د خو لی چی نن او بډه شواله
ځکه حیاناکی دره تلو په لاره راغلمه
او بنسکی په گریوا ن کی د تعظیم په دود
څنگ ته دی آشنا زه دلمبو په لاره راغلمه
زور دبی هو شیو چی هوښیاری کیږم
ځکه پر کعبه د میخا نو په لاره راغلمه
نور به ژر چاپیره نری لو گۍ شمه
زه د آشنا غیر ته د اورو په لاره راغلمه

۱۳۶۵.۱۰.۱۱ کابل

هجره!

هجره نور می پریشان ده له آشنا سره می پریشان ده
مل دی یم جنو نه له سارا سره می پریشان ده
او بنکی په گریوان زما دز په دتسلې په خیر
صبر رانه واخه له ژپا سره می پریشان ده
سلام دیار دزلفو چي د خیال په څڼو راغی
بنکلی تخیل کی له سباسره می پریشان ده
عشقه ما پناه راوړه د ځان وسوخیدلوته
پښو کی به دی لویږ مه له تاسره می پریشان ده
زه چی بتخانه کی د آشنا پښو ته ټیټ شومه
نور دخدای دپاره دی خطا سره می پریشان ده

کابل ۱۳۶۲/۲/۲

پیغور

یوځلی خو یاره په کیلو کی راته ووایه
داکه آسان نه وی په کتو کی راته ووایه
زه دی ددین له پیمانی ولی خبر نه کړم
زما د سوا ل خواب خو په بنو کی راته ووایه
زړه می چی داستا شو دی گناه باند ی می مه نیسه
حال دز خمی زړه په خند یدو کی راته ووایه
حسن ته دی ووایه که زما نه شوی
بیانو پیغورونه پښتنو کی راته ووایه

۱۳۶۰.۱۲.۲

د نښی گناه

زړه می اسو یلو کی له خندانۀ ناخبره شو
عشق په ليو نتوب کی له ژړا نه نا خبره شو
او ښکی بهیدی تیرو شیبو په یاد
حسن په ښکلا کی له آشنا نه نا خبره شو
راغلم دسا قی دمنتو په کور میلمه شومه
عقل می دی لاره کی له مانه ناخبره شو
تښو تشو لاپو لا بی صبره کړم
تیزی د جام ست کی له دنیا نه نا خبره شو
شیخه زه نیشه یم غرض مه کوه
غرق په پاکه مینه کی هرخوا نه نا خبره شو

بگرام ۱۲۰۱۰۱۳۶هـ

د افغان په نامه

په نیمه خوا ژو ند کی سیڅلی لوی انسان په نامه
په ناخوالی کی څو رید لی ستر ارمان په نامه
له هر تقدیر نه تنبیتید لی بسی نصیبه آرزو
دتیرو وږو تږو ور څو دجانا ن په نامه
چی دوختو لوړو ژورو څورو لی وی ډیر
دمرگ په خواله کی زړه سا تلی قهرمان په نامه
داد غیرت شمله چی ټیټه ترقیا مته نشی
زما دڅاوری هره لویشت کی هر افغان په نامه
زه به تر مرگه آرام نه کښیښم آشنابه ستایم
وطنه تابه ستایم ، وطنه تا به ستایم

۱۳۵۸ ر ۲۱. بغلان

دمینى یاد

مه خیره سپوږمى دا توره شپه ښه ده
غلى به خوله وا خلم مینه غله ښه ده
او ښکى دى بهیږى پروا نه کوى
خوند کوى همدا سى یا را نه ښه ده
دښت او بیابان کى دزپه و ینى خورم
سو یو فریادو له و یرا نه ښه ده
نوره نو خو دى را ځنى لری کړه
مینه کى جنون لره سجده ښه ده
ډک زپه به داور په منځ کى هیږ کړمه
پوړېده چى سو زپږى نررا نه ښه ده

پروا ن ۲۰ره ۱۳۶

د انقلاب سرود

یوانسا ن دېل انسا ن په ویاړ هڅیږی
یو ارما ن دېل ارما ن په ویاړ مستیری
لوی سیلاب دستر تو فان په قافلو کی
رنځیدلی له هر خوا نه را ټولیز ی

دچابيل دچا قلم دچا کلنگــځ دی
لیو نی د یا را نی کله پرځیری
په هر رنگ او هر هیواد او هر چمن کی
سره لاله دانقلاب را و لا پر یری
قر با نی د دی سپیڅلــو اراما نو نو
داکتو بر په آسمان کی را څلیری
تفکر ددی کاروا ن په دی منزل کی
ابتکار دوا قعیت تری پیدا کیږی
کا میابی درسالت په غیږ کی خاندی
داپیغام له زخمی زړه نه را خوڅیری
یوله بل و یل کول ور سره سم دی
داسرود دانقلاب د لــتــه غږیری

۱۳۶۲۲۷ کابل پو هشتون

دهیواد ترانه

څه که مور دزو ی دو ینو په غوغا شوه
لویه لار دارما نو نو خو رڼا شوه
دهیواد ترانه لوړه له پا میر شوه
افسانه دهندو کش زړه کی رسوا شوه

آزادی او انقلاب غاړه تر غاړه
ددی ستری قافلی د ژوند سبا شوه
زمانه نن په حیرانو ستر گوگوری
خو شالی چی زیار ایستو نکوته وپړیاشوه
گردویا پونه پر میړانه باندی چورلی
ورو ستنی ژمنه شهیدلره و فاشوه
سور ایمان د مبارز د لاری توره
پیمانهددی رازو نو برا لا شوه
سوله دوست د جنگیا لیو په سنگر کی
معجزه د غور ځنگو نو په رښتیا شوه
دښمنان له خپلی ماتی نه خبر شول
کا میایی د قوتونو را په خوا شوه
دوطن بچی قربان له انقلاب شو
مسته لار د غور ځنگو نو په خلا شوه

۱۳۶۲۲۲ کابل پوهنتون

دانقلاب لاره

1

مسته د میړانی او رز مو نـولار
تکه سره د ښکلو ار ما نو نو لار
ښکلیو شهیدا نو د امیـد جوړه
داد نو یو نو یو غور څنگو نولار

نن خود پخوا نه لا او چتسه شوه
داد خو شحال خان د غیر تو نولار
زړه می د دښمن پکی چاو د لی دی
لویه ، آزاد ی دسرو گلو نولار
تل دسر په بیه سا تل شوی ده
داد شهیدا نو د ننگو نولار
بیا چی له یو ی مخی لا سره شواله
داد انقلاب د نو بښتو نولار

زړ مت ۱۳۵۷/۲/۳۰

دارمان ساقی ته

زه به ستا پر نوم هو س دورخو شپو کړم
دازخمی زړه به آرام په تبید وکړم
توره شپه کی به دی خار م هره خوا کی
انتظار به ستاد نوم د او ریدو کړم

که بيدانه شوی دگرد جهان به مخ کی
بیا آسمان ته به تلاش دجگیدو کپم
له هر زړه به دخپل زړه دردونه غواړم
خو آخر دلاری سر په ختمیدو کپم
هر مین به دخپل زړه په ویراخته کپم
گداگر زړه به محکوم په کړیدو کپم
ټول و جود به می له خاورو سره یوشی
لایه کله ازا ده دستنیدو و کپم
که تن نهو روح می مه پرین ده آرامه
چارله مینی چی بی وړدسوخیږدو کپم

۱۳۶۷ره ۱۲ چاریکار

وفا

يار په ياري کې وار خطاو لى شي
که زړه بايللى وي په شاو لى شي
کور او کوڅه کې ر سوا شوې دى بيا
له ورانې مينې نه جدا و لى شي

لاس به دیار په غاړه ټینگ و نیسی
نور د دوعا دو عا ملاو لسی شی
ټول غمازان به پری غصه کې ی همیش
کافر د مینی نو پخلا و لسی شی
خو دسرو شو نهو لاره و نه نیسی
د مسیحا دا رو د وا و لسی شی
سترگی دزپه په و یر پ ندی غواړ مه
خو مینه زما شوه دبل چا ولی شی

زړ مت ۱۳۵۶۷۸

خوانی هیلی

زه مین یم دانسان دآرما نو نو
بیانگر دشهیدانو د در دو نو
دوطن او آزادی په نا مه لو ی شوم
زه خپه دانقلاب د توبا نو نو

ناکا می او مر ک یی نشته چی ازل کی
زه لیوال ددی خپا نـــــــده بهیرو لو
خونخوارا ن دگرد جها ن چی ورته یو شول
زه سپا هی ددی پیکار د سنگرو نو
محبت می خپله ژو نده څخه زده کړ
چی یی لوی کړ مه کو چنی په کړ او نو
زما مینه کی غرض او ر یا نشته
ماتوم زه خوالنی د تقد یرونو
پریږده سر کړم افسا نی له خوانی مینی
چی رښتیا شی حقایق د قد بیرونو

۱۳۶۰.۱۰.۲۹

هونبیار جنون

ټول عالم خبرشو ما و نه لیده
غرو نه لر او بر شوه ما و نه لیده
چیری به یی غواړه مه له چا ځینی
ټول ځان می پر هر شو ما و نه لیده

خو پوری به او ښکې پاکو مه زه
هر غم په ماسر شو ماو نه لیده
چیری چی چاو یلی پســـــــــــــی ورغلم
خدايه څه محشر شو ماو نه لیده
اوس در قیبا نو د پیغـــــــــــــور شومه
ژو ند خو می ابتر شو ما و نه لیده
عقله ته قربا ن شی له جنو ن ځینی
ستا په ما اثر شو ماو نه لیده

کابل پو هنتو ن ۱۳۶۰ ر ۲۱۲

پسر لی ته

غېن می تر غوړو ستا د را تلو شویو
زړه می په سجده د دی ښکا لو شو لو
کله به را ځی قسمته ووا یه
سمتې ی می فر یا د په اسو یلو شو لو

چاراته په شو نهو خندا و نه کړه
نه می خدا یه سوال دقلید و شو لو
ډیرو می په خیری گر یوان و خندل
دا عجیب تقدیر دیا با نو شولو
ډیرو ته می و ژېل لـــــــه ډیرو نه
حال می لا بتر په ژې یـــــــدو شو او
بنه شو چی آشنا په خپلـــــــه ولیدم
داتیری آرمان می په و تو شو لو

دینجشیر دره ۱۳۴۳ ر ۱۳۶۱

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت اتل لومړی څارن شهید سید
حبیب ته !

حبیب

د پاکې مور لمن کی د آرزو حبیب
د غــــه د سباد امید و حبیب
لوی شو د تاریخ په غیږ کــــی و خوځید
ښکلو د ښکلا د اننگـــــــو حبیب

توره شپه کی پا خیده سبباً پسی
خوار او لس د نو یو ترا نو حبیب
تورو تورو شپو خیننــــــــــــی راوو ته
هغه سو خید لی پـــــــــه او زو حبیب
ژر دزسالت په غین کــــــــــــی پریو تو
داد خوا رو زا رو د اســــــــرو حبیب
سم داتقلاب په ننگه پور تـــــــــه شو
داد خو رید لو د خوا ستــــــــو حبیب
مې شو خو اتل شو لوی انسان شو لو
دغه دلوگر د بیرا نــــــــــــــــو حبیب
خان اود هیر منی ژو ند نـــــــــه تیر شولو
داد سره لښکر د حما ســــــــو حبیب

کابل ۱۳۶۵/۹/۱۰

دسولی ناوکی

وښنیده سپر لیه ناز نین گلان
دلته ناوکی به موسیدو شو له
راشه ای ساقی دغه انگې لره
بیاد ناز پری به وینمیدو نموله

چاته یی حیانه چی کتنو ، نه
اوسن راته سر تا جه د شمولوشوله
چیری چی قدم بزدی د لیمو په سر
هله توره شپه په ستیندو شوله
ته چی یی خفه پکی نووځانده
لار د سباوون په لنډ یدوشموله
څه : د زخمی زړه زخمو نه مه شماره
نور می سپه غیږ په گډ میدوشموله
حسینه ! دآشنا په لمن پریوتـــم
بیا می غمشر یکه په درد وشولـــه

۱۸ - ۱۴ - ۱۳۶۵

ستیا چی گلو نه په کمڅو کی نه وی
خوند به هیڅکله په سپرلو کی نه وی

((آرمانی))

ښکلی آشنا

ښکلی آشنا چی می کو څوکی نه وی
نور به اثر په ليو نو کی نه وی
ساقی پیاله دی یا خالی را کړله
یابه مزه پدی پیالو کی نه وی
زاهده ته یی چی له خانه وایی
دابه د خدای په کتا بوکی نه وی

اوربله پام کوه خزان یی نه کپی
بیا به دا گل یه پسر لو کی نه وی
گوره دا زړه دی نه آزاده کړلو
نور به بیا زړو نه په سینو کی نه وی
که دامین زړه په اوږو نه سموزی
نو هیڅ تاثیر به دوز خو کی نه وی

۲۰۱۲ ز ۱۳۶۵ خیر خانه مینه

الهامونه

ای دسپاوون باده را خـه را خـه
تاته امیدونه به دروپ مهزه
غاره کی امیل زماذ یار کهشوی
هسته نو گلونه به دروپ مهزه

گوره ژې یدلی گل آزار نه کړی
زړه کی می غږو نه به درو پمه زه
زلنی د آشنا می شوروه پـه ناز
نوی پیغامونه به در وپمه زه
ژر شه بندرگه کړه دا خمارمین
تاته امیلونه به درو پـه مه زه
راشه تخیل می پانی پانی کړه
دا ښکلی یادو نه به درو پـه مه زه
قبر ته می خنده سپیرو خاورو ته
ډیر ډیر الهامو نه به درو پـه مه زه

۱۱۴۶ د لوگر

دو فالاپی

زړه می راته ویلو په ماڅه وشو
یار می ستندلو په ما څه وشو
سپهر نه ترما بنامه انتقل ارگوره
یار را ځینی تللو په ما څه وشو

زه به سلامت کړم اجلی نظر
اور یی نازولو په ما څه وشو
خدایه لیونی جنون دی وا خله پس
ماته یی خندلو په ما څه وشو
عشقی کی خو نازونه وی بی شماره تل
ما حسا بولو په ما څه وشو
څوک له بنایسته ووفانه غواړی
سخت می ازمویلو په ما څه وشو

۱۲ ز ۱۰ ر ۱۳۶۵ کابل

غزل

سپړلی ناوخته شو و عدو و خوږم
خوشمالی لاپلی غمو و خوږم
د کبر جنو سترگو حال نه وایم
زه یی کتو هم ناکتو و خوږم
په ځان مغرور غروره ویسی گوره
د مینې خدای الړه سجدو و خوږم
د زمانې زړه کی په یاد به وی تل
زړگيه ستا ډیرو گیلو و خوږم
غزل به ولیکم خو وبه وا یسم
زه خپل قلم خپلو خیالو و خوږم

ار اړ ۱۳۶۶ - کابل

غزل

تاکه می په سترگو کی خوبونه خورول
مادی په سروشوندو کی لوزونه خورول
سره خاشکی استازی دلیمو په اشارو
خود می په سرووینو کی زخمو نه خورول
تارا ته بنودلی و جنون په یو نظر
ځکه می اوینس خوب کی دیدونه خورول
خاں دی په تندی زما دویندی کنه دی
ځکه می ناپامه شنه خالو نه خورول
ته شولی مغروره په خپل حسن باندی بیا
ما په تصور کی تصو یرونه خورول

۲ ر ۱۳۶۶

د پښتو غزل د پلار او لــوی استاد میر حمزه د ژوند داتیا وم
سپړلی د غوړیدو یاد ته

د غزل پلاره !

یاد د زمانو شو لی حمزه شو لی
گل مو دشملو شو لی حمزه شولی
وخت که غوړولی هیر یدی کله
ځای مو په لیمو شولی حمزه شولی
خیر دی که بابا شوی څه خبره ده
شان مودزلمو شولی حمزه شولی
حسن تخیل ته په سجده شولو
نازمو د سپر لو شولی حمزه شولی
نن اود سبا دامیدو گله
ویاې د پرو نو شولی حمزه شولی
بې د تغزل نه عقیدت گوره
پلار مود پښتو شو لی حمزه شولی

۲۴ ار ۱۳۶۶ - کابل

پيغله غزل

نن چي مي سلگو کي ميلمنه تو لي
ماته مي ليمو کي ميلمنه شولي
داسي راته ښکاري چي آشنا مي شوي
زما په اسويلو کي ميلمنه شولي
سره خا لو نه ډډه زما له وينو نه
اوس خو مي زخمو کي ميلمنه شولي
پام ساته رقيب ته ! اشاري کوي
څيري اگريوانو کي ميلمنه شولي
گوره چي نصيب سره هم جام نشي
بيا تشو پيالو کي ميلمنه شولي
پيغله شولي نا څه په نخرو سره
خانده پښتنو کي ميلمنه شولي

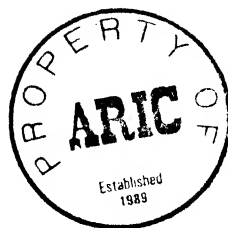
وختونه او دردونه

وخته نیرنگو نو ازمو یایی یم
ستا ډیرو درد ونو ازمو یلی یم
اور کی سو خید مه او خبر نه یم
زړه کی می زخمونو ازمو یلی یم
لاره کی اغزو خینی گیاه نه کړم
زه غمجنو زړ ونو ازمو یلی یم
خوان شومه خو تیری می په یاد شولی
حسنة توهنتو نو ازمو یلی یم
سترگو ته دی گور مه پوهیږمه
عشقه ستار نخونو ازمو یلی یم
نه ور مخم جنت له د زاهد په لار
ژونده دوز خونو ازمو یلی یم

۲۶ ر ۱۰ ر ۱۳۵۹ - کابل

گران لوستونکی دی د کتاب ترلوستلو دمخه لاندی ناسمی، سمی
کړی .

سم	نامم	کړنځه	صفحه
فکر اوخیال	فکر اخیال	۳	۴
کډه	کډه	۶	۶
محترم	محتومو	۱۴	۶
کی	که	۶	۱۵
بهیرونو	بهیرولو	۲	۴۸
ه(اضافی)	می	۱	۶۱
څه به ملامت	زه به سلامت	۱	۶۲
بخت	سخت	۸	۶۲

دشاهريش ندنه :

محمد الله رازق په ۱۳۳۸ کال
کي دپکتيا ولايت دزر مست د
ولسولي دزازه کوهي په کلي کي
په يوه بزگره کورني کي زيږيدلى
دى.

لومړنى زده کړى يې دزر ملي
دلومړنى بر خي په لومړنۍ
ښوونځي کي پاى ته ورسولي ،
منځنى زده کړى يې دزر مست د
شهيد حبيب الله زر مټي په ليسه
کي پاى ته ورسولي .

د ۱۳۵۶ کال په پاى کي دکانکو رازمويي له تيرو لو وروسته دکابل
پوهنتون دطب په پوهنځي کي شامل او په ۱۳۶۳ کال کي له نوموړي
علمي موسسې څخه بريا لى راووت.

محمد الله رازق په ۱۳۶۴ کال کي دخارندوى په اکاډمي کي شامل
او په همدې کال کي له نوموړي اکاډمي څخه فارغ او دڅارندوي
قواو په يوه جگړه ييزه قطعه کي دروغتيايي چارو دمسوول په توگه
وتاکل شو .

ډاکتر محمد الله رازق له ۱۳۵۲ کال راپدې خوا شعر وايي او دا يى
دشعرونو لومړنى چاپي مجموعه ده چي گران لوستونکي يې لولي .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library